

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De sancto Martino Sermo

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Dñi. xij. sic brūs leon. feras adō māfue
tas fecit ut eū uisitarēt ei alluderēt. Ter
tio circa creatas rōnales. Eū em̄ ex nimia
pietate h̄ a rege obrinuisse ut oēs in car
cere detēti si eos uisitare uellet: oīno sol
uerēt: intrātū de eū magnificauit q̄ si q̄s in
carcere posit⁹ inuocasset nomē ei⁹: rupt⁹
catēis liber fiebat: nec eū q̄sp̄iā impedire ua
lebat. Quā mlti etiā de lōginqs regionib⁹
ex carcerib⁹ p̄ eū liberati eu req̄rebant cui
p̄pedes catenazq̄ pōdera afferebāt: et ad
p̄des ei⁹ p̄cedētes gr̄as referebāt. Item
demonia ab obsessis fugabar: cecis uisus:
surdis auditus: claudis gressus reddebat.
Infirmitatib⁹ q̄q̄ uniuersis ad se ueniētib⁹
bas remedia salut⁹ p̄stabat. Pref̄ hoc autē
oīa mirac̄a est et aliō notādū in q̄ decla
rat sua p̄fectio deo gr̄ata: q̄ uic⁹ ei de⁹ ml
to tpe p̄ angelū alimēta semel i die mistra
bat. Ps. Satorre q̄ dñs sc̄m suū misit.
Hūc q̄ rāte sc̄ritans uix studeam⁹ imita
ri: ad hūc tota meīs affectio deuoti re
curram⁹ ut meritis q̄ p̄cib⁹ ap̄ dñm gr̄
tiā et tandē gl̄iam p̄sequimur eternā Amen

De sancto Martino Sermo

In diebus suis

is placuit deo. Eccl̄i. xliij. **I**n diebus suis placuit deo. quēadmodū nūc d
brō martino dicim⁹. Tria autē sunt q̄ p̄ci
pue nos affectos reddere dñt ad h̄ sup oīa
ut placeam⁹ deo: et d̄ h̄ papuā curā gerā
Primū est auctoritas exhortatiōis.
Secūm est utilitas obseruatiōis.
Tertiū est exemplaritas p̄uersatiōis.
Primū igit̄ est auctoritas exhortatiōis.
Ad hoc ei nos exhortat scriptura Eccl̄i. xxx.
Dilere aīe tue placēs deo. Col. j. Am
bulez digne deo p̄ oīa placētes. et ad Ro.
xij. Obsecro uos p̄ mis. dei ut exhi. corpa
ue. hol. uiuē. san. deo pla. Secūm ē utili
tas obseruatiōis. Tāta q̄ppe ē utilitas i ob
seruatiōe humilitati exhortatiōis q̄ hoc
solū nob̄ ad salutē sufficiat et sine h̄ nihil
nob̄ ad salutē p̄desse ualeat. Nisi em̄ deo
placuerim⁹ saluari cū eo nō possum⁹: et si
deo placuerim⁹ p̄ire neq̄q̄ poterim⁹: q̄ sic

d: Sap. liij. Placēs deo fact⁹ ē dilect⁹. s.
vir iust⁹. Et ibidē p⁹. Placita erat dō aīa
illi⁹. p̄ hoc p̄perauit educere illū de me
dio inq̄rtatū. et Eccl̄i. xliij. Enoch placuit
deo et trāslat⁹ ē in paradisu⁹ Deut. xij. Ut
bū sit tibi cū fecer⁹ qd placz in p̄spectu dei
Tertiū ē exemplaritas p̄uersatiōis. Quā ei
laudam⁹ sc̄tos ex eo q̄ deo placuerūt: de
bem⁹ et nos exēplo sui sc̄te p̄uersatiōis q̄ia
ri ut et p̄uersatiō n̄ra deo placeat. Ber. h.
d̄ oīb⁹ sc̄tis. Fidelē q̄ppe fimo et oī acceptōe
dign⁹: ut q̄s solū ueneratōe p̄sequimur sili
etiā p̄uersatiōe p̄sequimur. Hec ille. Unō
Prouer. x. Labia iusti p̄siderāt placita. s.
deo. Sic itaq̄ uolūeam⁹ et laborem⁹ ad
hoc ut placētes deo sim⁹: p̄p̄t̄ hodie no
bis sc̄ta m̄ eccl̄ia exēplū certissimū: euidē
tissimū atq̄ efficacissimū in brō mar. exi
mie sc̄ritat⁹ uirg de q̄ p̄posum⁹. In om̄is
p̄ncipio: qm̄ in dieb⁹ suis placuit deo. Ut
autē palā p̄siderare possim⁹ p̄ qd et q̄litōr
gl̄iosus martin⁹ placuit deo: possum⁹ hic
p̄ponere tres e⁹ papuas excellētiās seu p̄
eminentias deuote p̄replādas. Prima
est excellētia ḡnōse p̄uētiōis: quō uic⁹ a dñ
gr̄a p̄uenit⁹ cepit a iuuetute fuisse deo et ei
placere. Secūda ē excellētia p̄uētiōis: quō
quō p̄uētiō p̄fectōz assequēdo p̄uētiō stu
duit de bono in meli⁹ p̄ficere. Tertiā ē
excellētia gl̄iose māifestatiōis: quō h̄c p̄
fectionē e⁹ uoluit dñs mltifariā gl̄iose de
clarare. Hec tria in martino p̄sidera cuz
Prima igit̄ est exēplū excellētia
p̄ excellētia ḡnōse p̄uētiōis. Et hec fuit
cā p̄maria p̄p̄ quā b. martin⁹ pla
cuit deo. Null⁹ ei est deo placēs sine dina
gr̄a: q̄ is d̄ a doctorib⁹ gr̄a ḡnō facies: q̄a
hono. ē deo gratū siue placētē efficit. Fu
it itaq̄ brūs mar. excellēt a dina gr̄a p̄uē
tus q̄ ab inēte p̄ia etate a dño sp̄ealr i
sp̄irat⁹. Ip̄se q̄ppe sabarie p̄anonioz op̄id
do oriūd⁹ et intra italiā papie alit⁹ ex nob̄
libus quidē parētib⁹ p̄genit⁹ ab infantia
diuinit⁹ inspirat⁹ est. Et cū essz annoz du
odecim inuitis parētib⁹ ad eccl̄iam fugit
et se fieri cathecuminū postulauit: atq̄ ex
tūc eremū intrasset nisi carnis infirmitas
obstrisset. Ip̄se itaq̄ ob amorē iesu ch̄i
a iuuetute parentes deseruit. Et cum essz
annoz decem et octo baptizaz se fecit.
Eūq̄ aliquāto tēpore sub Cōstantino et s̄

¶ Ber. De sctō Martino

lano cesaribz militas; licz nō spēre: post
biēniū a suo baptisimo militie reliquit et
scdm oino p̄cepit. De hac q̄ p̄uētoe gr̄e
possum? dicere dño illd ps. Dñe puenisti
eū in bñdictōibz dulcedis. Et eo at q̄ sic
p̄uētus cepit a iuēture dō fuitre plimas
reportauit utilitates q̄s et reportare p̄nt
q̄cūq; a iuēture voluerit se dno fuitio
mācipare. **T**breñ. iij. Bonū erit vtro cuz
por:auerit iugū ab adoleſcētia sua. **E**rin
de q̄ppe puenit̄ septez fructuose utilita-
tes totis animi desiderijs exq̄rede.

Prima ē utilitas am̄p̄ioris bonitat̄.

Secūda ē firmioris tenacitat̄.

Tercia est dulcioris iocūditatis.

Quarta est certioris securitat̄.

Quinta est gr̄atioris acceptatōis.

Sexta est plenioris euasitōis.

Septima ē vberioris remuneratōis.

Prima igit̄ ē utilitas am-
plioris bonitatis nā p̄p̄ diuturniorē p̄ri-
uationē i opibz bonis efficit bonitas opā-
tis āptior: et maior. **A**ug. Quid differis i
crastinū: forte dices lōga vita erit. Si lō-
ga vita fuerit expedit et q̄ tota bona sit et
vtiq; si lōgarbda fuerit meli? bona erit. **H**-
ille. De oibz q̄ppe alijs bonis vult hō mo-
gis h̄re mai? bonū et āptius q̄ minus. **S**i
multū q̄ppe h̄res de frāmēto vino v̄leo
velles q̄ totū esset bonū: et doleres q̄ aliq̄
ps esset corrupta cur q̄ nō sic desideras d̄
vita tua. **A**ug. Quid te offendit vita tua
quā solā vis malū h̄re vt infoia bona tua
tu solus sis mal? nūqd̄ plus diligis res
tuas q̄ te. **H**ec ille. **T**alis p̄fecto q̄ sic v̄t
aut iniquus ē sibi p̄p̄: dñi magis vult se malū
eē q̄ bonū: infirmū q̄ sanū: mortuū q̄ viuū
suū q̄ libez: nihil habentē q̄ bonoz oim̄
p̄cipē. **Q**uid igit̄ q̄ fatu? est q̄ differit opari
bonū et a malo se quertere: ut p̄fecto
atq; cecus et infelax? n̄m̄m̄ ē q̄ sic aiaz vitā
suā p̄cipit. q̄ citi? mūdāt forularē aut ca-
ligā q̄ aiaz suā. **A**ug. Quid ē q̄d v̄elis h̄re
malū? **D**ices mihi nihil oino: n̄v̄rorē: nō fi-
liū nō ancillā: nō tunicā. **P**ostremo nec
caligā: et tū vis h̄re malā vitā: rogo te p̄-
pone aiaz tuā calige tue. **I**dē lib. de doc.
ch̄iana. **H**ō mal? plus diligit mortē q̄ vi-
tā: eo q̄ vult h̄re mortē bonā et vitā ma-
lā. **P**s. Qui v̄lū. iniq; odit aiam suam. **H**e-

tardes igit̄ o miser hō ne tardes ad dñm
quertit ne differas bonū opari: et dō fuitre
Si em̄ h̄ a iuēture inceperis: amplioribz
de bonitas tua erit. **E**c̄cs. xj. **D**ane sem-
ina semen tuū: et vespe ne cesser manus
tua q̄ nescis qd̄ hoz magis s̄iafisi autēz
vtrūq; simul melius erit. **H**ec ibi.

Secūda est utilitas firmio-
ris tenacitat̄ q̄ q̄nto citi? incipit bñ opari
tāto p̄fidi? infigit radix frutis: quē ad
modū et radix arboris et diuti? suaf: et ita
ex h̄ frutes tenaci? et firmi? radicanf: q̄
d̄ **H**oraci?. **Q**uo semel ē imbura recens
suabit odorē testa diu. **H**ec ille. **S**it et v̄t
stis noua plicāz lana colorē. **I**dē de **A**risto-
teles. ij. **E**th. **N**ō paz refert p̄festim ex iu-
uene sic vel sic assuescieri. **H**ec ibi.

Tercia est utilitas dulcio-
ris iocūditatis q̄ ex h̄ reddit opatio fru-
tis delectabilior ex p̄uetudie: q̄ fm̄ **A**ri-
storel. ij. **E**th. habit? facit delectabilē opa-
ri. **E**t **T**ull? di. **O**ptima viuēdi forma ē
eligēda quā iocūda reddet p̄suarido. **I**dē
in li. d̄ senectute. **E**sc̄cia bñ acte vite mul-
toz q̄ fagoruz recordatio iocūditissima
est. **H**ec ille.

Quarta ē utilitas certio-
ris securitat̄. **S**ic em̄ hō securius viuūt.
Prouer. xv. **S**ecura mēs q̄st iuge p̄uiniū
Efficit aut̄ exinde securior hō triplici se-
curitate. **P**riō ē securior a tiore dolose de-
ceptōis. **S**ic em̄ securi? triumphat et vincit
dolositate diabolicā. **U**ñ. j. **R**e. xvij. legi-
tur. q̄ dō p̄cussit golīā i frōre et sic eū infre-
cit. **I**n frōre diabolū p̄cutit q̄ i p̄ncipio vi-
te eū deuicit **S**ic. in moī. **L**ubric? ē hosti-
atiquus q̄ nisi capite teneat torz viscētibz
illabit. **H**ec ille. **E**t **B**eda ff. lu. **D**iabolo
q̄nto diuti? possedit: tāto difficili? dimi-
tit. **H**oc itaq; a iuēture facite q̄ diabolū
qd̄ horat̄ bñs iacob. **I**a. iij. **R**esistite
diabolo et fugiet a vob. **H**ec ibi. **S**ecūdo
efficit securior a tiore ip̄ulse p̄occupatōis
Qui ei in p̄ctis morāf mltū timere debet
ne p̄occupet a morte. **Q**ui hō cito ad deū
se quertit et bōis se exercet opibz securio-
res sūt. **B**er. **S**ecura vita vbi pura p̄sicia
vbi mors expectat cū securitate et suscipit
cū dulcedie. **H**ec ille. **S**en. **D**itos vita

differētes moīs incerta puenit. Itaq̄ oīs dies veluti vlti iudicād̄ ē. Hec ille. sc̄n. Pulch̄ ē aī m̄ morte p̄sumare vitā: deī ex peccare secūp̄ reliquā r̄p̄is p̄c̄. Hec ille. Pulch̄ ē itaq̄ sic viuere aīq̄ moīs v̄tāt actū tā eēt vitā p̄p̄e p̄sumatōz r̄ finē. Quis vidēs sagittar. u arcū extēsum cū sagitta tenentē nō expectat ic̄tū sagitte s̄z euolat. Hō ar̄ fatū? expectat ic̄tū mortis: qd̄ h̄ dīc ps̄. Nisi p̄uerit fuerit gladiū suū vibrauit arcū. r̄c̄tē. r̄ pa. illi. et i eo p̄uit vasa mortis r̄c̄. Cōsiderate vos iuuenes p̄siderate qm̄ ita cito morit̄ vitul? sic vacca. Ita cito frāḡt vas terreū nouū sic ver? r̄ citi? amputat arbor iuuenis q̄ aīq̄. P̄sate in sup̄ qm̄ securi? ē a p̄ncipio laq̄os euadere q̄ se se magis ac magis forit̄ irretire. qz sic dī sap̄. Eccl̄. iij. Qui amat piculū pibit in illo. Hec ibi. **Tertio** sit securior a timore piculose dubitatiois q̄. s̄. dubia ē p̄nia q̄ vlt̄ ad finē differ̄t. Aug. P̄nia in morte sat̄ piculosa ē: qz nō inuenit in sacra scriptura nūū yn̄. l. latro q̄ in fine p̄e penituit. Ille vt null? desperet. sol? vt nō p̄sumat: qz in sano boīe p̄nia ē sanari in infirmo infirma in mortuo mortua. Hec ille. **Id̄.** Si q̄s possit vlt̄ia n̄itare voluerit accipe p̄nias feroz: illi non negamus qd̄ petit. P̄niam dare possum? securitatē p̄o n̄. Nūq̄ dico dānabit̄: nec dico saluabit̄. Vis h̄ a du bio liberari: age p̄nias dū sanus es. Si sic aḡ: dico tibi q̄ secur? es qz p̄nias egisti eo t̄p̄e q̄ peccare potuisti. Si vis agere p̄nias qm̄ peccare n̄ potes: p̄ca te dimiserit n̄ tu il la. Hec Aug. d̄ p̄nia dī. vij. Cogitate igit̄ qm̄ mlt̄o securi? ē egritudinis cās fugere r̄ picul? morboz obitare q̄ post egritudi nis p̄fictū medicinā q̄rere. Et securius mlt̄o ē in p̄ncipio egritudis medicinā adhibere q̄ post iueteratōz morbi expecta re. Eccl̄. xvij. Nū lāguorē adhibe medici nā. Hec ibi. **Leq̄** inueterata r̄ gutta inof̄sata curari n̄ p̄nt. De impio ar̄ dī. Job. xx. Quia illius iplebūt vic̄s adolescentie sue. Hec ibi. Equ? q̄ dū p̄suevit trotare nūq̄ postea d̄sc̄ri p̄t al̄ abulare. Sic igit̄ in p̄ncipio q̄rēdū ē remediū aīq̄ p̄ctm̄ sit in ueteratum r̄ inof̄satum. Et pueri in etate tenera docēdī sunt in virtutū opibus ex̄ercendī. quia dī. Proverb. xij. Adolescent̄ abulās iuxta viā suā ē cū senuerit n̄ rece-

det ab ea. Hec ibi. **Sz** o dolēdā abuffonē Sperat plimi bonū finē h̄re cū torā. vitā suā malō abuerit: dicētes cū balā p̄pha malo. Nūeri. xij. Dicit aīa mea mor̄ te iustoz r̄ sicut nouissima mea hoz silia Hec ibi. **Sz** hec duo n̄ bñ p̄sonāt vt sit vi ta mala r̄ puēiat ad finē bonoz. Idcirco impijssimo iudici d. daniel. Dan. xij. In ueterate diez maloz nūc uenēt p̄ctā sua q̄ opabaris prius. Hec ibi.

Quinta ē utilitas gratio ris acceptatiois. **Grati** ei ē dō fruitū eoz q̄ cito p̄uertit ad eū: r̄ opa a iuēctute facta ceteris paribz gr̄tiora s̄ dō. **Un** michee vij. **Procoqs** sic d̄siderauit aīa mea. **Jic** in lege p̄cepit d̄ns oē p̄mogenitū r̄ p̄mitit as frugū r̄ oīz fructū sibi offerri in signū r̄ documētū q̄ hō d̄ floze iuēctutis sue d̄z offerre dō noui fructūz sacrificiū. **Qz** in sensari r̄ misabiles sūt q̄ al̄ faciūt. **Tales** em̄ qd̄ pulcritus ē in vita sua offerre diabolo vt mōo rāq̄ d̄no suo r̄ q̄ feces dō resp̄ uant q̄ timere deberēt ne biberēt d̄ fecibz calicē ire dī. **Ps̄.** Fex eius nō ē exinanita: bibet ex eo oēs pctōies t̄re. **Nōne** stultus eēt r̄ iniuriā d̄no suo faceret q̄ uellet eū cū ba? d̄ pane corrupto r̄ d̄ surfure vit̄ sue aut fecibz vini potare? **l** d̄ rosis aut flozibus iā marcidis vel d̄ fructibz putrefactis sibi exentiū facere? **Dz** q̄ hō a p̄ncipio vitā suā offerre dō p̄ sc̄tā opa qm̄ sic fiet dō acceptio. **Id̄** d̄ns dicebat **Matth. xix.** Si nite paruulos venire ad me.

Sexta est utilitas plenio ris euasiois: qz ex h̄ pleni? euadit hō non solū penas inferni s̄z et purgatorij. **Est** em̄ ille q̄ tarde p̄uertit saluet. sic tñ salu? erit q̄si p̄ ignē. vt dī. j. **Coz. ij.** Per acceleratō nē autē p̄uersōs ad deū euitari p̄t ignis purgatorij. **Et** hec euasio ē magnū bonū. cū fm̄ Aug. d̄ p̄nia. dī. ij. **Ignis** iste sit acerbissimus.

Septia ē utilitas vberio ris remuneratiois. **Lū** ei ex h̄ accumulz bō maiorē bōoz opey r̄ meritoz mltitudinē maiorē ēt exm̄ reportat gl̄te remuneratōez qz vt dī ps̄. **Tu** reddes vnicui. s̄z opa sua. **Et** dicit itaq̄ p̄p̄dere possum? **Q̄ntas** vtilitates fructuosas reportauit gl̄iosus vir

Ver. De sctō Martino

Si martinus ex illa glosa pueritioe q̄ a dño i
iuuente puerus ē. Et h̄ em̄ fuit bonitas
ei⁹ ⁊ scietas aplissima ⁊ olicitas ei⁹ i di ser
uicio tenacissima atq; firmissima ⁊ sic dis
currēdo vsq; ad septimā vtilitatē. ex q̄ p̄
plari possum⁹ singularē celestis gl̄e excel
lētia i b. martino q̄ p̄ma etate dō fuisse d̄
uotissime cepit. Jugit die noctuq; p̄seue
rauit ⁊ lōgo t̄p̄tinuauit. vsq; em̄ annis.
lxxv. hec itaq; dicta sūt de p̄ma excellētia
q̄ ē excellētia gr̄iose pueritiois. Eccl̄i. xliij.
Inuenit gratiā corā oculis dñi.

Seda ē excellētia p̄dole p̄fectiois.
Et hec fuit cā meritoria q̄re bt̄us
mar. sp̄ mag⁹ ac mag⁹ placuit deo.
Perfect⁹ si q̄ f̄ fuerat in oi p̄tute. vii de eo
bñ dicit p̄ illd̄ Eccl̄i. l. Quali vas auri solū
dñi ornatū oi lapide p̄cioso. i. oi p̄tute: p̄
ei⁹ or lapis p̄ stabilitatē ei⁹: q̄z hoiez sta
bilit̄ facit: ⁊ f̄. mū in p̄sp̄ctū aduersis: p̄
ciq; dō p̄ dignitatē ⁊ p̄ciū opis merito
riū p̄cedētis ex p̄tute. Qm̄ at nō de oibus
margini p̄tutib; dicere possum⁹: Idcirco
p̄hic t̄m̄ p̄replabimur septēz ex eis p̄ciū
puas p̄fectioes p̄tuofas p̄pter quas maxi
me placuit deo.

Prima ē admirāda fidei sinceritas.

Seda ē imitāda hūilitatē p̄fūditas.

Tertia ē venerāda castitatē integritas.

Quarta ē comēdāda sine pietatē beni

Quinta ē p̄replāda vine charit̄ ignitas.

Sexta ē magnificāda car̄ (tatē) s̄bilitas

Septia ē obfūada duorōis assiduitas

Maria igit p̄fectio virtuo

sa ē admirāda fidei sinceritas q̄ facit hoiez
placere dō. Eccl̄i. j. Hū placitū ē dō fides
⁊ māfuetudo: ⁊ h̄ q̄ fides dō subijcit itel
lectū ⁊ māfuetudo affectū. Appuit at i b.
martio fidei sinceritas cū māfuetudie
p̄cipue ex tribus. **P**rimo ex securitate
p̄fidētē aduers⁹ corpales inimicos. Luz
ei martin⁹ iā baptizat⁹ ad huc gererz h̄itū
militare: iurruētib; itra gallias barbar⁹ Ju
lian⁹ cesar⁹ ⁊ eos pugnat⁹ pecunias militi
b⁹ erogauit: ac martin⁹ nolēs deiceps mi
litare donatiuū recipe noluit: sed cesari d.
Ch̄i miles ego sū. pugnare iā vlcen⁹ no
lo. In dicit⁹ Julian⁹ di. q̄ n̄ reliq̄tōis gr̄a
s; metu b̄ali iminēt⁹ militie resigret. Cui
m̄ arriū⁹ itreptidus r̄ndit. Et scias q̄ n̄ ex

ignaua s; ex fide sic loqr̄ crastina die af
aciē inermis astabo. Et i noie ch̄i signo
cruc⁹ n̄ clypeo p̄tect⁹ aut galea hostiū cu
neos penetrabo securus: vide q̄ntā b̄at
p̄tue h̄i securitatē. Cū aut̄ custodiret vt
iermis barbar⁹ obijceret seq̄n̄ die hostes
legationē miserē sua oia seq; cesari offerē
tes. Qm̄ nō ē dubiū q̄ sc̄i viri meris: tal
sine sanguie victoria data ē. Itē apper se
curitas p̄fidētē i eo aliud n̄ cū morā iā
aliq; diu trapasset cū brō bilario picrauen
epo ⁊ ab eo eēt acholyr⁹ ordinat⁹ moni
tus ē a dño p̄ sopoze vt parētes suos ad
huc gētilēs visitaret. Cūq; p̄geret inf̄ al
pes incidit in laterōes. Cūq; vii⁹ in caput
ei⁹ securi videret: itū ferētis dexte susti
nuit alē. Victis tū post ter gū manib; vni
eoz custodiēd⁹ tradit. Percontat⁹ ar̄ la
troni an̄ timuissz r̄ndit nūq; se ita fuisse
cuz q̄ sciret di miaz maxie i cētatōib; af
futura. Larroī igit fidē ch̄i p̄dicauit ⁊ eū
p̄uertit: q̄ martinū ad viā f̄ducēs laudabi
lē p̄ modū vitā duxit. **S**edo apper sue
fidi sinceritas ex firmitate victoriae sp̄ua
les aduersarios. Cū em̄ p̄gēs ad vilitatē
parētes mediolanū p̄tergissz: diabol⁹ i bu
mana spē sibi obui⁹ fuit: q̄ tēderet r̄q̄sū
vit. Cui cum respondisset martinus: ille
ait. Quocūq; ierz: diabol⁹ tibi aduersabit
Darsn⁹ at r̄ndit. Dñs mihi adiutor: nō
timebo r̄. Et statū ille euauit. Fuit itaq;
q̄ martin⁹ ⁊ inf̄z q̄dē p̄uertit: s; p̄ in er
rore p̄māsit. Apparebit et in articulo seq̄n̄
ti q̄ victorios⁹: s; fuerit martin⁹ ⁊ diabo
lū. **T**ertio ex h̄ilitate resistētē ⁊ here
ticos. Cū em̄ heresis arriana p̄ torū orbē
pullularet ⁊ ille pene sol⁹ obfisteret publi
ce cesus ⁊ de ciuitate eiecit⁹ mediolanū re
dijt. S; ⁊ inde ab arrianis eiecit⁹ ⁊ ad in
sulā gallinariā cū vno pbfo p̄gret. **D**ul
ta q̄q; alta aduersa p̄ fide defēdēda susti
nuit offerēs et se morti p̄ fide. **T**ō carat⁹
eo **S**ciiss̄ aia quārti gladi⁹ p̄secutor⁹ n̄
abstulit: palmā t̄m̄ martyriū n̄ amisit. **P**al
ma em̄ d̄ p̄mū cor̄ r̄ndēs volūtan̄ siue de
siderio martyriū: sic aureola d̄ p̄mū cor̄
r̄ndēs opi siue actuali martyrio. **E**x his
itaq; p̄z admirāda fidi sinceritas in brō
mar. p̄f quā maxie placuit deo. Qm̄ ⁊ p̄
fide hitat ch̄is in cordib; n̄ris. sic d̄ ap̄s
Eph. iij. Et p̄ fide d̄spōsat aia ch̄is. **D**ice
ij. Sp̄sōbato te mihi in fide. Et p̄ fide effi

est hō fili? dī. Gal. ij. Filij dī estis p fidez
in chōo iesu. Imitemur g martinū in hac
fidei sinceritate vt dō placere valeamus:
qz dī Heb. xj. Sine fide impossibile ē pla-
cere dō. Et Jo. ij. Qui incredul? ē manet
ira dī sup eū. Timeo q̄ppe timeo plurimū
ne ēt inf chīanos plurimi sint increduli:
qz dī Bern. Putas ne filiū dī fputat iesū
q̄ q̄s ille ē q̄ nec spī? terret p̄minatōibz:
nec attrahit p̄missōibz: nec p̄ceptō obrepe-
rat: nec cōsilijs adq̄scit. Esti fates ore se
cōfiteri deū: fact? tñ negat. Hec ille. Si
officiarij bur? t̄pis crederēt p̄bis saluato-
ris: n̄ eēt exactores: excoꝛtatores: nec mer-
catores vsurarij: r sic de alijs singulis.

Secda pfectio virtuosa p/
p̄ quā placuit dō ē imitāda hūilitat? p̄u-
ditas. Vñ Ja. ij. Hūilibz dat grāz. Ji-
tur r magis hūilibz maiorē grām. Vñ
p̄ime ḡ dō placuit martin? r maxiaz grāz
dedit ei dō? qz eius hūilitas fuit maxima
Est em hūilitas q̄dā q̄s se subdit maio-
riz: hec ē n̄ctat? Heb. xj. Obedite p̄po-
sitis vris r subiacere eis. Alia q̄s se sub-
dit eq̄l? Ro. xij. Hō: e iuce p̄cietes. Alia
q̄ minor. Lu. xxi. Qui maior? vob̄ fiat
sic minor? rē. Eccl. ij. q̄neo magis hūi-
litas te in oibz r corā dō inuenies grāz. qm̄
magis ē potētia dī soli? r ab hūilibz bono-
rat. Hec ibi. P̄ia hūilitas ē bona r magis
Secda maior. tertia maria: hāc p nob̄ al-
sup̄st de? q̄ discipul suis ministrabat. Et
hāc exēplo dñi imitat? ē martin?. Nā cū
eēt tribuni fili? vnicō tñ suo p̄tentus erat
cū adhuc militar? cur r sepe ministrabat r
calciamēta detrahebat r tergebāt. Itē p̄z
ei? hūilitas: qz vix induci potuit vt sp̄atū
acceptaret. Itē in h̄ p̄z ei? hūilitas qz nū-
q̄ cathedra vsus ē s̄ in secreto sedē hūit
rusticana quā tripodē vocāt. In ecclia at
nēo vnq̄ illū sedere p̄sperit. Itē p̄z ma-
xima eius hūilitas. Nā lepsz cūctis hor-
ribilē parit? obutū h̄ns osculat? ē r dñi
rit statiq̄ mūdatus est. Emulamint igif
hāc martini hūilitatē vt sic dō placeatis:
qz Amos. vj. dī. dñs. exercitiū detestor
ego sup̄bia. Et Eccl. x. Odibilē corā dō
r hoibz sup̄bia. Et Ja. ij. Sup̄bis deus
resistit. Et Bre. Euidētissimū signū rep̄-
boz est sup̄bia: electoz aut hūilitas.

Tertia pfectio virtuosa
p̄ quā placuit dō ē venerāda castitatis
integritas. Eccl. xxvj. Nō ē digna pōdey
ratio aie p̄nētis. Est aut̄ splex castitas
vicz p̄ugalis vt in āna m̄re marie: vidua-
lis: vt in āna de q̄ legit Lu. ij. p̄ginal vt in
maria. P̄ia multū placet dō. scda magis
tertia maxime. Vñ r sp̄ali q̄dam mō ont
p̄gines p̄comitari chīm. Apoc. xiiij. vir?
gines em sūt r sequit agnū q̄cunqz serit.
hāc itaqz p̄ginalē castitatē hūit martin?
vñ in testimoniū sue p̄ginitatis caro sua m̄-
rabilt post mortē renitebat: vt postea dī-
cem?. Itē legit in dial. se. r gal. q̄ p̄gines
maria m̄ dī agnes r tecla hōi? cū vltira
h̄it r h̄ in testimoniū sue p̄ginitatis. Sed
qm̄ur ḡbrim martinū i amore r obfuarā
pure castitat? vnusq̄sqz fm̄ sui stat? p̄ditō
nē vt dō placeat efficiamur: vt dī. ber.
Ge his q̄ i carne ābulāt: dō placere non
p̄nt. Hec ille. vñ r Matt. viij. r Lu. vij.
Permissit dñs legione demonū intrare in
porcos q̄s subito in mare p̄cipitauerūt: p̄
porcos itellige carnales r luxuriosos be-
stiales r more porcino viuētes.

Quarta pfectio virtuosa
p̄ quā placuit dō ē comēdāda s̄ne pieta-
tis benignitas. P̄auer. xij. Facere miaz
magis placet dō q̄ vicitime. Est aut̄ pietas
seu mīa ad paupes in triplici differentia.
vna ē dare grē de sup̄fluo Luc. xij. qd̄ sup̄
est dare elemosynā rē. scda ē dare oia sup̄-
fluat retinere tāq̄ qd̄ necessariū ē. j. Loz
vj. q̄ vtūf h̄ mūdo tāq̄ nō vrētes. rē. ter-
tia est dare ēt qd̄ necessariū est. Itē fec̄ vi-
dua. Lu. xxi. Prima est magis. scda maior.
tertia maxima. Et hāc hūit martin? qui
tpe hiberno chlamy. dē diuisit r grē pau-
peri nudo r̄buit in porta ābianensiu: q̄
grē chīm idutū seq̄nti nocte p̄cepit vt dī-
cemus postea. Itē alia vice paugi nudo
tunica p̄tā q̄ indur? erat tribuit cum ad
eccliaz p̄geret missā celebrarur? vide hec
r alta pleni? i legēdis. Itaqz exēplo mar-
tini estote p̄ij r misericordes paupibz: vt ip̄i
dño placeat: q̄ tāq̄ p̄sone p̄p̄ exhibitū ac-
ceprat qd̄ paupibz p̄p̄ eius amorē datur.
Matt. xv. Qd̄ vni ex minimis meis se-
cistis mibi fecistis. Immutis: oides at dō

Ber. de sctō Martino

placere nō p̄t. **Uñ. j. Jo. iij.** Qui hūerit
subam mōi but^o z vi. fra. suū nec. ha. z cl.
vi. sua ab eo: quō cha. dei ma. in illo: **Hec**
ibi. Fuit p̄fecto i brō martio erga oēs ma
xima pietas z benignitas. Sūt eq̄dē aliq̄
benigni socijs z amicis: sed nō extraneis.
Uñ p̄o etiā extraneis: nō tñ molestātib:
sed martin^o etiā benign^o fuit molestātib:
sicut latroni q̄ eū cepat. **Ite** cū esset p̄tū
fer ip̄one sepe a clericis ledebat: nec p̄f h
eos a sua charitate repellebat. Nemo illū
vncq̄ vidit iratū: nemo m̄p̄tē: h̄z neq̄ rī
dentē: nūq̄ in illi^o ore nisi h̄s: nūq̄ i illi^o
corde nisi pietas: nisi pax: nisi mia merat.
Legit h̄s in dia. seueri e galli q̄p̄atīcter
et q̄i mur^o **Assuuit** quissima s̄bera a mi
litijs de cōtra venētib:
z benign^o z mi
sericors fuit eis parcēdo sibi z indulgēdo z
suos eq̄s licētando q̄ adeo fixi manebāt:
vt q̄ntūcūq̄ flagellaret n̄sueri nō possēt
vide legēd. **Ite** mirā p̄assionēz benigni
tate erga delinq̄ntes hēbat: q̄ oēs penite
re volētes suauissime recipēbat: vñ z cum
sup h̄ diabol^o eū rep̄hēderet: rūdīt. Si tu
ip̄e o misfabilis si penitere velles: ego tibi
p̄sūs in dño miaz pollicerer. **Sim^o** itaq̄
in uicē benigni z misericordes exēplū mar
tini imo poti^o z ip̄i^o ch̄i^o p̄siderātes **Ep̄l.**
Uñ. Estote iuicē benigni: misericōdes donātes
inuicē sicut et de^o in ch̄io donauit vobis
Hec ibi. **Alii** q̄ppe dō placere n̄ possūm^o
nisi iuicē benigni z misericōdes fuerim^o. imo
d̄. **Ja. ij.** **Judiciū** s̄n̄ mī. si. ei q̄ n̄ se. mī. et
Watt. xvij. **Seru^o** neq̄ q̄ noluit miseri
p̄fui sui iustus est tradi tortorib:
z.

Quinta p̄fectio virtuosa

pp̄ter quā br̄s martin^o deo placuit ē p̄e
plāda dīne charitatē sublimitas. Sane q̄
deū diligit deo placz z a deo diligit. **Pro**
uēb. viij. **Ego** diligētes m̄ d̄il. **Et** **Joā.**
xij. **Qui** dil. me dil. a pa. meo z eg. di. eū.
z. **Fuit** at in brō mar. excellētia q̄dā cha
ritatē ad deū. **Ma** gna q̄dē est charitas q̄
exponit sua. **Can. vlti.** **Fortē** ē vt mozs d̄i
lectio: q̄ vicz oia p̄pellit expōere: z h̄ p̄ d̄i
amozē fecit martin^o. **Ma**ior est q̄ expōit
corp^o pp̄ū. **Ro. viij.** **Leit^o** s̄ū q̄ neq̄ mozs
sepabit a charitate dei. **Et** h̄c h̄uit mar
tin^o q̄ mltis tribulatōib:
imo z mortī cor
pus volūtate obtulit **Ma**ria aut est que

sp̄m z volūtate totatē deo offert in holoz
caustū. **Bern. Sūm^o** grad^o charitatē est
sc̄p̄m relinq̄re pp̄ter deū **Hec** ber. **Et** h̄ se
cit martin^o p̄ religiois p̄fessioz z in illo s̄ā
cro p̄posito firm^o p̄seuerauit vsq̄ ad mortē.
Uñ cū indicaret discipulis s̄lā resoluit:
oēs flentes dicerēt: **Cur** nos p̄ deserz zc.
Ille mor^o eoz fletib:
flens h̄z sic orauit.
Dñe si adhuc p̄lo tuo s̄i n̄cari nō reculo
laborem: fiat volūtate tua. **Imitātes** itaq̄
gl̄iosuz h̄ic vix saragam^o deū ex toto cor
de diligere z volūtate n̄raz oino sibi subij
cere si deo volum^o placere: q̄ vt d̄t **Aug.**
Ue misere aie q̄ h̄m nō amat: arida ma
ner z misera: p̄dit q̄d viuit q̄ deum nō dili
git. **Hoc** ille.

Sexta p̄fectio virtuosa ē

magnificāda eārnis austeritas. **Q̄** aut p
h̄c h̄o placeat deo p̄z q̄ paul^o ne deo dis
pliceret z ab eo reprobare castigabatur
pus suū. **Uñ** dicebat. **j. Lo. ix.** **Castigo**
corp^o meū z in sui. redi. ne forte cū alijs p̄
dicaueri ip̄e reproby efficiar. z idē ad **Ro.**
xij. **Exhibeat** corp̄a ve. hostiā vi. d̄o pla.
Hec ibi. **Fuit** aut in brō mar. m̄tia car
nis austeritas. **Bona** q̄dē ē p̄p̄antia i abū
dātia **Phil. iij.** **Scio** abūdare. **Ueloz** at
at patia in penuria **Phil. iij.** **Et** penuriā
pati. **Sed** optia est obfūātia volūtaria i
opie z austeritas in abūdātia. **Bern.** **Q̄d**
martyriū graui^o q̄ inter epulas clurire:
inter vestes algere: inter diuitias paup̄ta
tē sustinere: **Hoc** ille. **Hec** austeritas fuit
in martino q̄ ep̄s fac^o eandē austeritatēz
sobrietatē suauit quā suauerat monach^o
fuit aut sibi ip̄i auster^o multū tripliciter.
Primo in victu q̄ in mōasterio cū fr̄ib:
suis radices herbaz māducabat: aquā b̄i
bebat: nec gustabat vinū nisi forte cū infir
mitatis: z q̄i q̄tidie ieiunabat: grossū pa
nē hora nona cōdebat. **Secūdo** in vestib:
tu: q̄ die ac nocte ciliciū deferebat. **Ter
tio** in lecto suē in stratu. **Cō**seuerat em
nuda humo cilicio sup̄fecto cubare z dor
mire. **Refert** autēz **Seuerus** in ep̄stola
ad **Eusebiū**: **Q̄** cū martin^o in quādam su
am diocesim venisset z clericū sibi lectū m̄
to stramie p̄parasset: ille ibi q̄fēcēs iūretā
mollitiē p̄horrescens: surgēs stramētū oē
p̄ccit z se super nudam humum colloca

uit. Circa mediā hō noctē tota illa palea igne succēdit: r martin⁹ exercitatus dñi exi re cētaret h̄ nēq̄ret ab igne capif. Rediēs hō ad solitū orōnis p̄fugū r cruc⁹ faciēs ligulū i mediō ignis itact⁹ p̄māsit. Do nachū igif exercitātū p̄currūt r martinū quē tam p̄sup̄tū putabāt d̄ mediō flāmaxille/ suz educūt. Ita cū b. martin⁹ molestia fe/ bñū affligeret r iā virib⁹ corpis destituere tur r rogaret a discipul⁹ vr i lecto suo vbi i cetero celiō decubabat stramētū aliqd̄ po nerez rridit. Nō decz filij ch̄zianū nisi i cē/ nerez ciliō mori. Ego si vob̄ aliō exēplū p̄buero: ip̄e peccant. Lūg sup̄in⁹ sp̄ lace/ ter r a p̄b̄ris rogaret vt saltē corp⁹ sculuz mutatiōe later⁹ releuaret. Sinite me (iq̄) fr̄s sinitre celū poti⁹ r̄spicere q̄ fr̄ayr sp̄s dir̄igat ad dñm. Satagite itaq̄ p̄ virib⁹ carne exēplo martin⁹ macerare: q̄ d̄ Ro. viij. Si fm̄ carne vixeritis morietini.

Septia pfectio virtuosa

pp̄ quā deo placuit ē obfuaāa duotiōis assiduitas Judith. viij. r ix. Hūclū r mā lueroz sp̄s tibi placuit d̄p̄carto. B̄tus mar tin⁹ sp̄ aut orōni aut lectōi insitēdat. In ter legēdū aūreiter operādū nūq̄ aim ab orōne laxabat. Nū r d̄ ip̄o carat. Oculis ac manib⁹ i celū sp̄ intētus inuictū ob ora tōe sp̄m nō flaxabat. Imitemur igif mar tinū in orōis assiduitate r mētis duotiōe vt dō placere mereamur. Ber. Nēo puti/ pēdar orōne suā qm̄ ip̄e ad quē oram⁹ nō p̄cipēdit eā. Hec ille. Et Lu. xij. N̄ vr ce lest⁹ dabit sp̄m bonū petētib⁹ se. Sic ita/ q̄ dicitū ē d̄ virtuosa pfectiōe b̄ri marti pp̄ quā martie placuit dō: r eccl̄az illustrauit sue mire scitaz exēplo. Nū de eo dicere possum⁹ qd̄ scribit Eccl̄. i. qm̄ sol refulgēs sic ille effulsit in tēplo dī. Hec ibi.

Tertia ē excellētia glōse manifesta tōis. Et hec ē manifesta euidentia q̄ nob̄ p̄stat b̄m mar. dō martie pla/ euisse: q̄ vicz dñs tā glōse manifesta uit pfectōz p̄m̄. Sc̄ritatis b̄ri martini: r euz m̄tip̄r honorificauit ac uenerādū nob̄ oñ dit. Juxta p̄missuz saluatoris. Jo. xij. Si q̄s mihi m̄strauerit honorificabit eū pat̄ me⁹ q̄ ē in cel⁹. Honorificauit itaq̄ dñs b̄m martinū manifestādo glōse collataz libi gr̄amz p̄uozaz eius pfectōz r q̄ p̄rus

atq̄ placēs dō fuerit. Et h̄ p̄cipue per se/ ptim testimonia.

- P**rimū ē testimoniū dīne p̄mēdatōis.
- S**c̄dm ē mirabil̄ apparitiōis.
- T**ertiu ē sp̄ealis uisitatiōis.
- Q**uartū ē miracloze coruscatiōis.
- Q**uintū ē glōfice clarificatiōis.
- S**extū ē angelice modulatiōis.
- S**eptimū ē admirāde intumulatiōis.

Primū igif ē testimoniū

dīne cōmēdatōis: q̄ vicz ip̄e dñs sibi ap̄ parēs induit p̄te illa chlamydis quā b̄tus martinus paup̄i pederat corā angel⁹ eū cō mēdauit dices. Martinus ad huc cathed̄ cum in⁹ hac me veste p̄cepit. Nū b. Am̄ b̄d̄ h̄ d̄ scō martino sic ait. B̄tus marti/ nus ita p̄fectus inuētus ē vr ch̄m tēxiz in paup̄e: r veste quā egen⁹ accēperat mū di dñm induisset. Q̄ felix largitas quā dī uinitas opaf. Q̄ clamydis glōsa diuiffo q̄ militē p̄cepit r regē. Q̄ inestimabile dō nū qd̄ vestire meruit deitate. Digne autē dñe p̄fessōis tue p̄mia p̄tulisti. Digne ei arriano p̄ subiacuit feritas. Digne amore martyri p̄secutoris tormēta non timuit. Quid erit. p̄ oblatiōe integri corpis rece ptur⁹ q̄ p̄ quātitate vestis exigue vestire deū meruit r uiderē. Hec ille.

Scdm est testimoniū mi/

rabilis apparitiōis. Nā sic legit in dial. se ueriz galli cū in qdā festiuitate martinus ad eccl̄az p̄rexisset missaz celebratur⁹ r si cut sup̄dictū ē tunica p̄pria se exuto pau/ perē quēdā uisitiz r archidiacon⁹ mo/ neret eū vt ad solētia peragēda p̄cederet: ille d̄ se loq̄ns se ire n̄ posse rridit dōec pau p̄ veste accipiat. Archidiacon⁹ hō n̄ intel/ ligēs q̄ cū extrinsecus capa reclus esset ip̄m nudū int̄n⁹ nō uidebat: pauperē nō adesse causaf. At ille mihi (nq̄t uelz) dese/ raf r paup̄ nō deicit uelz. Cōpulsus ille ad soz vadit r uilē tunicā r curtā q̄ pe nula. i. pene nllā d̄r afferēs añ pedes mar tini iratus p̄cepit. Quā ille secrete induit: euz manice vsq̄ ad cubitū: r lōgītudo vs q̄ ad genu p̄debat. Et sic missaz cele/ bratur⁹ p̄cessit. Dū āt missaz celebraret: gl̄ ob⁹ igne⁹ sup̄ caput eius apparuit r a mltis ibidē uis⁹ fuit. Jo p̄par aplis d̄r. p̄ p̄. descēsus sp̄s sancti sup̄ eū i spe ignis. In

¶ Ber. De sctō Martino

Globo igneo tria sunt: lux calor: et leuitas
sursus eleuatiua. Iō p̄ h̄ dant̄ itelligi tria
sp̄s̄fici sic apparēt: opa i b. mar. 10. Pr̄
mū ē sapiā claritas mēt̄ illuatiua. Ber.
Sp̄s̄ficius i igne apparuit q̄ q̄s repley
uerit p̄tate cōḡscere fac. Sc̄d̄z ē s̄nal
charitas mēt̄ illūmātia. Ber. Sp̄s̄fici. in
igne appuit q̄ q̄s r̄pleuerit sp̄i fortes fac
z Ro. v. Charitas p̄i dif. ē i cor. no. p̄ sp̄m
sem zc. Tertiu ē sp̄ial libertas mēt̄ e
leuatiua. h̄. 1. cor. ij. Ubi sp̄s̄ dñi ibi liber.
Et Ezch. viij. Eleuauit sp̄s̄ inf̄ celū
z fr̄ā z adduxit me i hierlm̄ in visidē dei.
Hec ibi. Nō tal̄ ē libtas maloz. q̄ q̄rū li
berrate mal̄ agēdi: z cū male egerint nō
lūt redargui. j. Pe. ij. Quasi liberi nō q̄si
velamē h̄ntes malicie libratē h̄ sic fuit d̄i
In h̄ igit q̄ sp̄s̄ficius apparuit sup̄ caput
bri martini. declaraf i eo excellētia sapiā
claritatis feruēt̄ s̄lime charitatis et sp̄ial
libertatis. Ad d̄c̄t̄ maḡ io. beler. q̄ tūc
cū in missa man⁹ leuaret: āgelī torq̄s au
reos: gēmaros detulerūt q̄b nuda eius
brachia d̄c̄t̄er operuerūt.

Tertiu ē testimoniū sp̄a
lis uisitarōis. Sepe em̄ uisitat⁹ est ab an
gelis sc̄tis tāq̄ uir āgelic⁹. Et cū semel
dēs p̄ ḡd⁹ q̄ uir torq̄ēt̄ attrit⁹ mēbris:
nocte ab āgelico cetu ad itegrā recreat⁹ ē
sanitatē. Itē uisitat⁹ ē a p̄ginib⁹ sc̄tis tāq̄
p̄go purissim⁹ ut s̄ d̄c̄t̄a ē. Itē sepe se vi
sitat⁹ ab apl̄s̄ petro z paulo testat⁹ ē: in
q̄ oñd̄it̄ eē uir apl̄ic⁹. Et nota iuxta p̄dis
ta z seq̄ntia quō b. martin⁹ testimoniū
h̄uit a s̄ma trinitate. A p̄re cui app̄af
potētia p̄ quā fuit mirac̄la. Dulc̄ ei co
ruscant̄ miracul⁹ ut postea d̄c̄t̄. A filio
q̄ ip̄m corā āgel̄ cōmēdauit. Et a sp̄s̄co q̄
i sp̄e ignis sup̄ caput ei⁹ apparuit. Itē te
stioniū h̄uit ab āgel̄: testimētiū ab apl̄s̄:
testioniū a p̄ginib⁹. ut d̄c̄t̄a ē. Nota etiaz
quō in eo sūt dignitates singuloz ordinū
sc̄oz. Fuit em̄ p̄pa ut d̄c̄m⁹ postea: cō
par apl̄s̄: martyr affectu: p̄go purissim⁹:
p̄fessor: z p̄t̄ifex exim⁹. Un̄ d̄r̄ gēma sa
cerdotū p̄p̄ sc̄ritatis et excellētia. Un̄ d̄i
ci p̄r̄ p̄t̄archa. i. p̄r̄ p̄ncipal̄. Quare meri
to uniuersal̄ ei⁹ festū p̄ totā eccl̄iam cele
brat⁹ z a fidelib⁹ ubiq̄ uenerat. Nec uidef
eē sc̄t̄as all⁹ in cui⁹ reuerētia tot sint eccl̄ie
dedicate sic reperiūt̄ in reuerētia bri mar.

Et h̄ ē et magnū testimoniū sua sanctitatis
Quartū ē testimoniū mira
culose opatōis. Fec̄ em̄ mirac̄la mult̄ p̄
cipue sp̄l̄. Primo circa creaturas pu
re sp̄iales: demōes eijcēdo z cōḡscendo.
Tetradij em̄ p̄sularis uiri fuuz man⁹
ipositidē a d̄onio liberauit. Un̄ ille tet
radi⁹ cū tota domo sua ad fidē uert⁹.
Itē ut leḡ i dial. se. z gal. cū vacca furibū
da a d̄onio agitata p̄ martinū z socios i
uia occurreret: ille icrepās. Discede inq̄
funeste de pecude: q̄ p̄tin⁹ discedēte: uaca
ca ad ei⁹ pedes p̄ternit⁹: z ad ei⁹ ip̄iū cū
māuetudie ad gregē fuerit. Itē narrat
vin. i. specko histo. q̄ uide q̄dā diabol⁹ rega
lit̄ idur⁹ iera facie martio orātū appuit d̄i.
Aḡsc̄e martie: que col̄ ch̄s ego sū. Et cū
martin⁹ taceret: itez dixit. Quid dubi
tas credere: Martin⁹ at a sp̄s̄co doctus
ait. Dñs sel⁹ ch̄s n̄ se purpuratū z diade
mate ren itētē uertū eē p̄dixit. Ad h̄āyo
cē ille statū ut fum⁹ euauit. Itē narrat d̄
ibidē. q̄ martin⁹ cuiusdā p̄s̄familias do
mū sel̄ i gress⁹ i ip̄o luie restitit̄. vi. horribi
le d̄onū in atrio dom⁹ se uiderē. Cui cū
ut discederet iparet: quēdā a familia attri
puit q̄ seuire d̄ct̄o cepit z obuios q̄q̄ la
niare. Comota ē dom⁹ z turbata. Mar
tin⁹ am̄urēt̄ se obijcēs stare impauit. Cū
q̄ ei moxū h̄iati orez d̄ct̄o fremētib⁹ mi
naret: digitos ei martin⁹ in os intulit d̄i.
Si h̄s aliqd̄ p̄t̄r̄s̄ hos duora. Tūp̄o ad
ferrū cādēs acceptis: lōge reduc̄t̄ d̄ct̄o
digitos bri uiri uisabat̄ attigere. Et co
ref̄ exire nec p̄ os exire liceret feda reliq̄
uestigia fluxu uert⁹ ē etect⁹. Diabolū ita
q̄ tā sp̄icabilē h̄ebat ut siue se i p̄pa sub
stātia p̄tineret siue sub alijs figuris ab eo
uideret̄ z cōḡsceret. Et cū diabol⁹ sc̄t̄at̄
se eū latere n̄ posse cōuicijis eū frequē uige
bat q̄ insidijs fallere n̄ poss̄. Itē cū in ex
tremis laboraret: uidef̄ diabolū assistere.
Quid h̄ (inq̄) astas cruēta bestia: Nihil i
me funestū rep̄ies: me sin⁹ abrae recipiet.
Q̄ t̄m̄ere dēnt̄ extremū exitū nisi p̄o
res sup̄bi: auari: luxuriosi: q̄n̄ inocētissim⁹
martin⁹ h̄uillim⁹ misc̄uissim⁹: p̄go puris
sim⁹ i exitu suo astātē h̄uit diabolū. Mar
tin⁹ at p̄ uisionē illā eadē nocte sp̄m̄ deo
reddidit circa ānū dñi. cccc. xlvij. circa vi
te sue ānū. lxxij. z ep̄at⁹ sui āno. xxvj. p̄ dā

tissim? miles et victoriosissim? et diabolus
 Seco circa creaturas pure corpales. s.
 ifensibiles et irrationales. Pz d' igne q' sibi obe
 diebat: sic pz cu' i medio ignis tract' p'ma
 str: vt s' dictu' e' in scdo pncipali articulo cir
 ca sextā pfectōz. Itē narrat vin. in spe. bi.
 Cū in pbano q'dā aridissimo ignē imissit:
 in quādā inberētē domū agere vēto flammā
 max globo ferebat. Qd vbi martin' ad
 uertit: rapido cursu tectū dom' scādit: ob
 uis se aduenientib' flāmis iferēs Tūpo mi
 rū imodū cernerēs Itiū vēto ignē retorq'
 ri et p'p'ete martini tibi tū ignis opatus est
 vbi iussus ē. Itē aq' sibi obediebat. Nā le
 gif in dial. se. 7 gal. Cū nauis q'dā p'clita
 ref: q'dā negotiator nec dū ch'ian? excla
 mauit. O martine eripe nos. Et stari trā
 q'llitas mag' successit. Itē vegetabilia sibi
 obediebāt. Nā cū in q'dā loco tēplū arid'
 simū diruiss: zarbozē pinū pbāo illi p'rtaz
 et diabolo ēē dedicatā aggress' excideret: ce
 pit turba gētiliū obfistere. Un? aut dixit.
 Si de dō tuo fiducia hēs noli p' succide
 mus et tu ruētē excipe. Martinū g' itrepi
 dū statuit vbi pin' ruitura erat: at ille ar
 bozi tā sup se ructi manu leuata signū salu
 tis oppedit: et illa turbis mō retroacta i p
 tē oppositā ruit et rusticos gēntes fere op
 p'ssit: q' vno miraclo ad fidē pueri s'f. Itē
 aialia irrationabilia sibi obediebāt. Legit in
 p'dicto dial. q' canib' iseqntib' lepustuluz
 impauit et mox illi q'si s'f māsēf. Itē au'
 dā cant larrātē dī. q'dā ex discipul' marti
 ni In noie marti iubeo te obmurescere: et
 p' riuo omuruit Itē ad qndā spētē natāre
 p'ssuū ait mar. In noie dñi iubeo te redi
 rer: et mox ad aliā ripā rediit. Ingemiscēs
 q' martin' ait: spētes me audiat et hoies
 n' audiat. Itē aulb. s. mer g' p'fices i fluuio
 duoz artib' ipauit et stari siluas petere. In
 h' ar q' sic ei obediebat creature inuis ma
 nifestatio sue inocētie. Nā sic ex gen' j. in
 statu inocētie oia aialia obediebāt hoī.
 Tertio fec' mirac'la circa creatas p'ri cor
 pales et p'ri spūales. s. hoies. Et h' tripl'r.
 P'rio mortuos suscitādo tres em' mox
 tuos suscitauit que admodū d' d' dño i enā.
 legit. Seco moribidos sanādo: sic pz de
 lepro que osculādo sanauit: de puella pal
 lyrica cor' mēbz p'foluta: quā bñdici o'
 lei infusio sanauit. Itē d' p'fecti arborū fi
 lū q' p' ipositoz ep'le sc'i mar. a g'ustimis li
 berata ē feb'ib'. Itē d' puella muta ab in

fata quā in carnoreno oppido bñdici o'
 lei vnetōe sanauit. Itē in p'dicto dial. nar
 rat gall' di. Cū euāci' auicū' meus vir
 secular' g'ustima egritudine v'geret marti
 nū aduocauit: et p' q' martin' veniēs me
 diū vie euolueret p' rite adueniēs: s' s'it e'
 grot': receptag' p' riuo sanitate veniētib'
 nob' ipse obuiā p'cessit. Alia die redire cu'
 piētē mag' p'ce detinuit: interiq' vnu d' fa
 milia puez leuāt' spēs p'cuissit: que tā exa
 numū euāci' an' pedes b'ri viri exposuit:
 tāq' venenū p' oia membra se ostuderat.
 Eternēs igit' o' venis inflatū cutē marti
 nus porrecta manu vniuersa pueri mēbra
 p' tractās digitū p'pe vulnusculū q' bestia
 vir' infuderat f'it. Tūc p' m'ira sū dictu
 rus vidim' venenū ex oi p'ce reuocatū ad
 martini digitū cucurrisse et p' illd' erigūz
 foramē vulner' ita venenū p'fluxisse cū sū
 guie vt solet lac ex vberib' capraz manu
 p'f'is: puer at' s'ar' r'it incolumis. Nos stu
 pefacti id qd cogebat ipa p'iras ferebat
 mur nō ēē sub celo q' martinū possz imita
 ri. Itē s'imbū vestimēti ei' v'f'ila calicij
 mltos sanare morbos p'p'ri ē. Tertio
 occulta cogitēdo et reuelādo. Nouit enim
 mortui latronis p'ditōz q' sub noie mar
 tyri' colebat. Nouit ēē secretā p'p'ie p'scie
 et d' b'icij dispōnē. Un' p'fides d' se di. dia
 bolo n'bil i me funeste repies: et b'ro b'iciao
 di. qm' vocauerat eū delirū. Nouit ēē futu
 roz d'fminatōz s' de b'iciao archiepo post
 eū qd' sibi reuelauit: et d' obit' sui die que
 discipul' manifestauit. Un' d' eo possim?
 dicere illd' Eccl. xlvj. Quidit illi sinez vite
 sue cū tū d' Eccl. ix. Nescit homo finem
 suū: scz nisi a deo reuelet.

Quintū est testionū gl'ifi
 ce clarificatōis qz caro e' p' mortē mirabi
 lit' r'plēdit q' tū eo viuētē n'q' fuerat et d'
 formis. Un' q' d'formis et d'p'icabil' vul
 tu erat: q'dā ex ep'is restiterat ne fieret ep'us
 Un' cātar eccl'as eo. B'nficati hoies viderē
 gl'iaz q' affuerē Nā caro quā cinis q'dā ob
 teterat ita r'plēdit vt q'dā r'fōnis de
 e' et exticra p'ferrz. Itē d' eo cātar eccl'ia. q'
 znitro purior. rē. Nā t'q' p'cedebat clarita
 tē gl'ie quā bituri s'f iusti i r'fōne. mar. xij.
 Fulgebūt iusti sic sol in reg' p'ris coz.

Sextū ē testionū āgelice
 modulatōis. In trāsitu em' suo ebor' anā
 gelozū ibidem p'cines a mltz audiu' fuit.

¶ Ber. De sctō Martino

Globo igneo tria sunt: lux calor: et leuitas
sursus eleuatiua. Iō p̄ h̄ dant̄ itelligi tria
sp̄s̄fici sic apparēt: opa i b. mar. 10. Pr̄
mū ē sapiā claritas mēt̄ illuatiua. Ber.
Sp̄s̄ficius i igne apparuit q̄ q̄s repley
uerit p̄tate cōḡscere fac. Sc̄d̄z ē s̄nal
charitas mēt̄ illūmatia. Ber. Sp̄s̄f. in
igne appuit q̄ q̄s r̄pleuerit sp̄i fortes fac
z Ro. v. Charitas p̄i dif. ē i cor. no. p̄ sp̄m
sem zc. Tertiu ē sp̄ial libertas mēt̄ e
leuatiua. h̄. 1. cor. ij. Vbi sp̄s̄ dñi ibi liber.
Et Ezch. viij. Eleuauit d̄ sp̄s̄ inf̄ celū
z fr̄a z adduxit me i hierlm̄ in visidē dei.
Hec ibi. Nō tal̄ ē libtas maloz q̄ q̄rū li
berrate mal̄ agēdi: z cū male egerint nō
lūt redargui. 1. Pe. ij. Quasi liberi nō q̄si
velamē h̄ntes malicie libratē h̄ sic fuit d̄
In h̄ igit q̄ sp̄s̄ficius apparuit sup̄ caput
bri martini declaraf i eo excellētia sapiā
claritatis feruēt̄ s̄lime charitatis et sp̄ial
libertatis. Ad d̄c̄t̄ maḡ io. beler. q̄ tūc
cū in missa man⁹ leuaret: āgeli torq̄s au
reos: gēmaros detulerūt q̄b nuda eius
brachia d̄c̄t̄er operuerūt.

Tertiu ē testimoniū sp̄ea
lis uisitarōis. Sepe em̄ uisitat⁹ est ab an
gelis sc̄tis tāq̄ uir āgelic⁹. Et cū semel
dēs p̄ ḡd⁹ q̄ uir torq̄et̄ attrit⁹ mēbris:
nocte ab āgelo ceto ad itegrā recreat⁹ ē
sanitatē. Itē uisitat⁹ ē a p̄ginib⁹ sc̄is tāq̄
p̄go purissim⁹ ut s̄ d̄c̄t̄a ē. Itē sepe se vi
sitat⁹ ab apl̄s̄ petro z paulo testat⁹ ē: in
q̄ oñd̄it̄ eē uir apl̄ic⁹. Et nota iuxta p̄dis
ta z seq̄ntia quō b. martin⁹ testimoniū
h̄uit a s̄ma trinitate. A p̄re cui app̄af
potētia p̄ quā fuit mirac̄la. Dulc̄ ei co
ruscant̄ miracul⁹ ut postea d̄c̄t̄. A filio
q̄ ip̄m corā āgel̄ cōmēdauit. Et a sp̄s̄co q̄
i sp̄e ignis sup̄ caput ei⁹ apparuit. Itē te
stioniū h̄uit ab āgel̄: testimētiū ab apl̄s̄:
testioniū a p̄ginib⁹. ut d̄c̄t̄a ē. Nota etiaz
quō in eo sūt dignitates singuloz ordinū
sc̄oz. Fuit em̄ p̄pa ut d̄c̄m⁹ postea: cō
par apl̄s̄: martyr affectu: p̄go purissim⁹:
p̄fessor: z p̄t̄ifex exim⁹. Vñ d̄c̄t̄ gēma sa
cerdotū p̄p̄ sc̄ritatis et excellētia. Vñ d̄c̄t̄
ei p̄t̄ p̄t̄archa. i. p̄t̄ p̄ncipal. Quare meri
to uniuersalē ei⁹ festū p̄ totā eccliam cele
brat⁹ z a fidelib⁹ ubiq̄ uenerat. Nec uidef
eē sc̄t̄as all⁹ in cui⁹ reuerētia tot sint ecclie
dedicate sic reperiūt̄ in reuerētia bri mar.

Et h̄ ē et magnū testimoniū sua sanctitatis
Quartū ē testimoniū mira
culose opatōis. Fec̄ em̄ mirac̄la multip̄
cipue sp̄l̄. Primo circa creaturas pu
re sp̄iales: demōes eijcēdo z cōḡscendo.
Tetradij em̄ p̄sularis uiri suoz man⁹
ipositidē a d̄mōto liberauit. Vñ ille tet
radi⁹ cū tota domo sua ad fidē uert⁹.
Itē ut leḡ i dial. se. z gal. cū vacca furibū
da a d̄mōto agitata f̄i martini z socios i
uia occurreret: ille icrepās. Discede inq̄
funeste de pecude: q̄ p̄tin⁹ discedēte: uaca
ca ad ei⁹ pedes p̄sternit: z ad ei⁹ ip̄iū cū
māuetudie ad gregē fuerit. Itē narrat
vin. i. specko histo. q̄ uide q̄dā diabol⁹ rega
lit̄ idur⁹ lera facie martio orātū appuit d̄.
Aḡsc̄e martie: que col̄ ch̄s ego sū. Et cū
martin⁹ taceret: itez dixit. Quid dubi
tas credere: Martin⁹ at a sp̄s̄co doctus
ait. Dñs sel⁹ ch̄s n̄ se purpuratū z diade
mate ren itētē uertū eē p̄dixit. Ad h̄ā uo
cē ille statū ut fum⁹ euauit. Itē narrat d̄
ibidē. q̄ martin⁹ cuiusdā p̄s̄familias do
mū sel̄ igress⁹ i ip̄o lūie restitit̄ di. horribi
le d̄mōij in atrio dom⁹ se uiderē. Cui cū
ut discederet iparet: quēdā a familia attri
puit q̄ seuire d̄ctib⁹ cepit z obuios q̄q̄ la
niare. Comota ē dom⁹ z turbata. Mar
tin⁹ ām̄urēt̄ se obijcēs stare impauit. Cū
q̄ ei moxū h̄iati orez d̄ctib⁹ fremētib⁹ mi
naret: digitos ei martin⁹ in os intulit d̄.
Si h̄s aliqd̄ p̄t̄r̄s̄ hos duora. Tūp̄o ad
ferrū cādēs acceptis: lōge reduc̄t̄ d̄ctib⁹
digitos bri uiri uisabat̄ attingere. Et co
ref̄ exire nec p̄ os exire liceret feda reliq̄
uestigia fluxu uert⁹ ē et elect⁹. Diabolū ita
q̄ tā sp̄icabilē h̄ebat ut siue se i. p̄pa sub
stātia p̄t̄neret siue sub alijs figuris ab eo
uideret̄ z cōḡsceret. Et cū diabol⁹ sc̄ret
se eū latere n̄ posse cōuicijis eū frequē uige
bat q̄ insidijs fallere n̄ poss̄. Itē cū in ex
tremis laboraret: uidef̄ diabolū assistere.
Quid h̄ (inq̄) astas cruēta bestia: Nihil i
me funestū rep̄ies: me sin⁹ abrae recipiet.
Q̄ t̄m̄ere dēnt̄ extremū exitū nisi p̄o
res sup̄bi: auari: luxuriosi: q̄n̄ inocētissim⁹
martin⁹ h̄uillim⁹ misc̄uissim⁹: p̄go puris
sim⁹ i exitu suo astātē h̄uit diabolū. Mar
tin⁹ at p̄ uisionē illā eadē nocte sp̄m̄ deo
reddidit circa ānū dñi. cccc. xlvij. circa vi
te sue ānū. lxxij. z ep̄at⁹ sui āno. xxvj. p̄ d̄a

tissim? miles et victoriosissim? **S** diabolus
 Seco circa creaturas pure corpales. s.
 ifensibiles et irrationales. Pz d igne q sibi obe
 diebat: sic pz cu i medio ignis tract? pma
 str: vt s dictu e in scdo pncipali articulo cir
 ca sextā pfectōz. Itē narrat vin. in spe. bi.
 Cū in pbano qdā aridissimo ignē imissit:
 in quādā inberētē domū agere vto flammā
 max globo ferebat. Qd vbi martin? ad
 uertit: rapido cursu tectū dom? scādit: ob
 uis se aduenientib? flāmis iferēs Tūpo mi
 rū imodū cerneret Iriū vto ignē retorq
 ri et pte martini tibi tū ignis opatus est
 vbi iussus ē. Itē aq sibi obediebat. Nā le
 gif in dial. se. 7 gal. Cū nauis qdā plicita
 ref: qdā negotiator nec dū ch?ian? excla
 mauit. O martine eripe nos. Et stari trā
 qllitas mag? successit. Itē vegetabilia sibi
 obediebāt. Nā cū in qdā loco tēplū arid?
 simū diruiss: zarbozē pinū pbāo illi ptiāz
 et diabolo ēē dedicatā aggress? excideret: ce
 pit turba gētiliū obfistere. Un? aut dixit.
 Si de dō tuo fiducia hēs noli pī succide
 mus et tu ruētē excipe. Martinū g itrepi
 dū statuit vbi pin? ruitura erat: at ille ar
 bozi tā sup se ruētē manu leuata signū salu
 tis oppedit: et illa turbis mō retroacta i p
 tē oppositā ruit et rusticos gēntes fere op
 pssit: q vno miraclo ad fidē pueri s. Itē
 aialia irrationabilia sibi obediebāt. Legit in
 pdicto dial. q canib? iseqntib? lepustuluz
 impauit et mox illi qsi sibi māser. Itē au
 dā cant larrātū dī. qdā ex discipul marti
 ni In noie marti iubeo te obmurescere: et
 p riuo omuit Itē ad qndā spētē natāre
 pfluuū ait mar. In noie dñi iubeo te redi
 rer: mox ad aliā ripā redit. In gemis cēs
 q martin? ait: spētes me audiat et hoies
 n̄ audiat. Itē aulb. s. mer g pscos i fluuio
 duoz artib? ipauit et stari siluas petere. In
 h̄ ar q sic ei obediebāt creature inuis ma
 nifestatio sue inocētē. Nā sic ex gen j. in
 statu inocētē oia aialia obediebāt hoi.
Tertio fec miracla circa creatas pri cor
 pales et pri spūales. s. hoies. Et h̄ triplr.
Prio mortuos suscitādo tres em̄ mox
 tuos suscitauit que admodū dō dño i enā.
 legit. Seco moribidos sanādo: sic pz de
 lepro que osculādo sanauit: de puella pal
 lyrica cor? mēbz resoluta: quā bñdici o
 lei infusio sanauit. Itē d pfecti arborū fi
 lū q p ipositoz ep̄le sc̄i mar. a gūssimis li
 berata ē febribz. Itē d puella muta ab in

fata quā in carnoreno oppido bñdici o
 lei vnetōe sanauit. Itē in pdicto dial. nar
 rat gall? di. Cū euāci? auicul? meus vir
 secular? gūssima egritudine vgeret marti
 nū aduocauit: et pz q martin? veniēs me
 diū vie euolueret p rite adueniēs: s̄ s̄t et
 grot?: receptag? p rino sanitate veniētib?
 nob ipse obuiā pcessit. Alia die redire cu
 piētē mag? pce detinuit: interiq? vñū d fa
 milia puez leuāt spēs pcessit: que tā exa
 numū euāci? an pedes bñ viri exposuit:
 tāq? venenū p oia membra se ostuderat.
 Eternis igit ois venis inflatū curē marti
 nus porrecta manu vniuersa pueri mēbra
 ptractās digitū ppe vulnericulū q bestia
 vit? infuderat ficit. Tūc pō mira sū dictu
 rus vidim? venenū ex oi pte reuocatū ad
 martini digitū cucurrisse et p illd erigūz
 foramē vulner? ita venenū pfluuisse cū s̄
 guie vt solet lac ex vberib? capraz manu
 pssis: puer at s̄t r̄t incolumis. Nos stu
 pefacti id qd cogebat ipa p̄ras ferebat
 mur nō ēē sub celo q martinū possz imita
 ri. Itē simbiū vestimētū ei? vltis calicij
 mltos sanare moribos pprū ē. **T**ertio
 occulta cogitēdo et reuelādo. Nouit enim
 mortui latronis p̄ditōz q sub noie mar
 tyri colebat. Nouit et secretā p̄te p̄cie
 et dī bñcij dispōnē. Un? p̄dēt d se di. dia
 bolo n̄ bil i me funestē repies: et brō bñcio
 di. qm̄ vocauerat eū delirū. Nouit et futu
 roz defminatōz s. de bñcio archiepo post
 eū qd? sibi reuelauit: et d obit? sui die que
 discipul manifestauit. Un? d eo possim?
 dicere illd **L**cti. xlvj. Ondit illi sinez vire
 sue cū tñ d? **L**cti. ix. Nescit homo finem
 suū: scz nisi a deo reuelet.

Quintū est testionū glifi
 ce clarificatōis qz caro e? p mortē mirabi
 lit splēdit q tñ eo viuētē n̄ f̄ fuerat et d
 formis. Un? q dformis et d̄picabil? vul
 tu erat: qdā ex ep̄is restiterat ne fieret ep̄s
 Un? cātar ecclāo eo. B̄lificati hoies vidēt
 glāz q affuerit Nā caro quā cinis qndā ob
 teterat ita resplēdit vt qdā r̄ōnis de
 e? et exticra p̄ferrz. Itē d eo cātar ecclā. q
 znitro purior. rē. Nā tē p̄dēbat clarita
 tē glie quā bituri s̄ s̄t i r̄ōne. mar. xij.
 Fulgebūt iusti sic sol in reg? p̄ris coz.

Sextū ē testionū āgelice
 modulatōis. In trāsitu em̄ suo ebor? an
 gelozū ibidem p̄cēs a mltz audiat fuit.

Ber. de sc̄a Helisabet

Itē b̄t̄s Seuerin⁹ colonien⁹ ep̄s illa ho
ra q̄ vir sc̄us obiit angelos in celo c̄tan
tes audiuit archidiacono dixit. D̄s me
us martin⁹ migravit ex m̄do n̄c cum
angeli in celū deserūt

Septimū est testimoniū

admirāde incumulationis. Mirabilē em
ibi affuit b. Amb. curon⁹ suo funeri pro
bens obsequiū: cū tamē tū ap̄ mediola
nā missam celebraret. Vide legēdā. Pōt
em̄ diuina p̄tute fieri vt inde corp⁹ sil sit i
diuersis loc⁹: vt determinat Scot. in. iij.
sen. Anno autē a morte e. s. l. iij. corp⁹ e
apparēte sene q̄daz pulcherrimo trāstatū ē
ad locū i q̄ n̄c colit. S̄r itaqz plūma ad
mirāda te h̄monia sc̄itaz z p̄fectōis b̄i
martini q̄bus etiā testimonijs palā de gla
rauit d̄s q̄ gratissim⁹ sibi fuerit gl̄osiss
mus martin⁹: vt d̄ eo n̄c merito dicam⁹
In dieb⁹ suis placuit deo z qm̄ inuēt ḡ
tiā corā oclis d̄i. Et qm̄ magnificauit eū
d̄s p̄ excellentiā grātiōis p̄fectōis: p̄ ex
cellētiā p̄tute p̄fectōis: z p̄ excellētiā glo
se n̄c sc̄itatis. Mirabile p̄fecto se oñdit
d̄s in martino: z martinū gl̄ose declara
uit vtz esse venerādū atqz sc̄itate z optib⁹
admirādū. P̄s. Sc̄itote qz d̄s san. suoz
mirifica. Hūc itaqz veneremur vt ei⁹ Ho
cinio grā nob⁹ det q̄ deo placeam⁹ z in ce
leste regnū tādē euz eo trāseramur. amē.
De b̄ra Helisabet Sermo.

in ea ex trib⁹ q̄ rāgunt in epla e⁹ q̄ s̄p̄tū ē
p̄missum thema

Primū est difficiliū arduoz aggressio.

Sc̄dm̄ est terribiliū a diuers⁹ p̄p̄tō

Tertū ē sp̄aliū bonoz aggregatio.

Primū itaqz est difficiliū zc. Tū i
epla d̄: Manū suaz inuēit ad for
aggressa est autē p̄cipue triplex ar
duum et difficile.

Primū est arduū castitatis.

Sc̄dm̄ est arduū humilitatis.

Tertū est arduū paupertatis.

Primū est arduū castita

tis. Castitas q̄ppe difficultatez habz p̄p̄
pinquissimū hostē: qz caro z cupiscit ad
uersus sp̄m̄. vt d̄: Gal. v. Et arduitate bz
p̄pter eius sublimitatē et p̄cōsitatē: quia
dicit Eccl̄. xvij. Nō est digna ponderatio
p̄cōnitatis amie. Et Ber. in epla. Quid cas
titate decorius q̄ munduz facit de inuē
do zceptuz semine: de hoste domestici: et
de homie angelū: differit em̄ inter se bo
mo pudicus et angel⁹: sed felicitatē non
virtute: et si illi⁹ castitas felicior: hūc for
tior ē diuocit. Hec ille. Aggressa est at
brā helisabet arduū castitatis. Nā estū cōf
p̄lta p̄terno imperio iugū intrauerit
inuita tū i iugale copulā p̄sentit: ne vtz
patz p̄ceptū p̄tēneret z ad hoc tū vt filio
os ad d̄el seruitiū educādos p̄c̄raret: nul
li p̄fecto carnali delectatiōi subiecta. Naz
et cum p̄ aliq̄t annos cū lant̄ granio tū
ringie p̄ncipe fideli z deuoto vixisset: hoc
rata est eum vt ad terrā sanctā p̄geret vtz
strandū: vbi sp̄m̄ d̄o reddidit: qd̄ cū agnos
uisset/ p̄uersa ad d̄m̄ z gr̄as agēs d̄. Tu
sc̄is d̄ne quia lz ip̄m te amante multū ad
mauerim tamē ob tui amorē ei⁹ p̄sentia li
bens carui, vñ extū vidual p̄cōnitē statū
tota duotōe āplexata ē p̄p̄tūz suoz voto
inuitolabilē firmavit. Difficultatē ar z ar
duitatez bz castitas h⁹ deuote p̄pter tria
in d̄riū iductua. **P**rimū ē regalē p̄p̄tē
nobilitas: erat ei filia reg⁹ hūgarie: hūc
nobilitatē p̄ferebat p̄tū nobilitatē. Hie
ro. i epla ad cellatiā. Sūma ē nobilitas p̄
tutib⁹ ē claz hēc ille. **S**c̄d⁹ ē corp̄al d̄l
p̄p̄tōis q̄litas. Iuuenis ei erat z pulcherr
hūc pulchritudini pulchritudinez p̄ferebat
castitatis. Aleuimus. **O** q̄p̄ultra est tu
uenum pudica castitas et deo amabilis:

Quierē for

Mem q̄s inuenit Prouer. vii.

Triplex inuenit fortitudo:

corp̄al sp̄alis: z sp̄ual. **P**ria ē vltipēdēda

Hiere. ii. Nō gl̄iet fortz in forti. sua. **S**e

Cūda est p̄tēnda h̄c ei z comitant mltā

Pctā. iij. Re. v. Erat naama vir fortz z vi

Ues sed lepro⁹. **T**ertia est diligēda siue

Eligēda. Tob. v. Forti aio d̄to. fm̄ at ma

Cro. h⁹ fortitudis s̄. vij. sp̄s. s. magni mi

Ras: fiducia: securitas: magnificētia: p̄stā

Tia: tolerātia: z p̄seuerātia. De hac fortitu

Dine d̄t Gre. vij. mo⁹. Iustoz fortitudo ē

Carnē vicere: p̄p̄s volūtatiōi d̄re: delez

Cratidōez vite p̄ntis exti guere. h⁹ m̄di aspa

P efnis p̄m̄is amare: p̄p̄itaz blādimēta

P tēnere: aduersitatē metū in corde sup̄are

Hec Bz. Hm̄ōi itaqz fortitudo fuit i b.

Helisabet: q̄ qdē fortitudo maxie oñdi p̄